

MODALITĂȚI DE UTILIZARE A NOILOR TEHNOLOGII INFORMAȚIONALE ÎN PRESA LOCALĂ

*Mariana TOACĂ,
doctor în științe ale comunicării,
lector universitar*

Evoluția contemporană înseamnă, întâi de toate, o integrare de noi tehnologii în activitatea curentă, or, astăzi, în toate domeniile se optează pentru digitalizare, iar relația om – calculator a devenit un fenomen obișnuit la nivelul problemelor globale ale contemporaneității. În aceste condiții, pentru a supraviețui, presa tipărită, care mai ieri, în lipsa altor modalități mediatice de informare, era asimilată integral, este nevoită să-și revadă practicile operaționale tradiționale sau chiar să-și modifice suportul tehnologic, refugiindu-se în mediul on-line.

Odată cu apariția radioului, a televiziunii, iar mai târziu și a jurnalismului online, presa tipărită, în general, și cea locală, în particular, și-a pierdut statutul de monopolist în procesul de informare în masă. Dezvoltarea industrială, dezvoltarea tehnologiilor informaționale și, concomitent, concurența din cadrul mass-mediei au provocat schimbări radicale și pe segmentul presei tipărite, atât de nivel național, cât și local. În pofida faptului, presa locală, prin felul ei de a se implica în realitatea socioculturală de nivel local, prin forța sa de influență asupra conștiinței și comportamentelor umane, câștigă, actualmente, teren amplu de afirmare. În prezent, ea este în plină ascensiune, se bucură de succes și ocupă un loc deosebit în viața oamenilor, deoarece este singura în stare să reflecte plenar realitatea autohtonă de dincolo de capitala țării.

Presa locală este un instrument foarte operativ și eficient de reflectare a realității locale, un promotor puternic de idei, care mediază și modelează această realitate și care, grație acestor proprietăți, creează anumite stări de spirit în comunitate, formează atitudini și opinii publice, motivează indivizii sociali să-și ordoneze și să-și desfășoare activitățile lor de zi cu zi. De asemenea, ea este un

mijloc eficient de valorificare a vieții publice, a acțiunilor factorilor de decizie și a funcționarilor publici de nivel local, a atitudinii lor față de atribuțiile de funcție care le revin, și de eficientizare a muncii lor etc. Totodată, presa locală este și puntea de legătură dintre realitatea de nivel local și cea de ordin național, între oameni obișnuiți și demnitari. Monitorizând aceste interacțiuni și relații, presa locală pune în circuitul informațional național imagini mediatice care completează tabloul integral al unei societăți [1, pp. 164-165]. Presa locală autohtonă reflectă cel mai frecvent problemele concrete cu care se confruntă cetățenii simpli în mediile lor naturale. Ea valorifică „viața omului simplu, îi analizează problemele cu care se confruntă și chiar îi oferă soluții de depășire a acestora” [2, p. 28], pentru că cetățenii își doresc ca problemele cu care se confruntă zi de zi să fie discutate, dezbătute de întreaga societate, să intre în vizorul autorităților, iar acestea, la rândul lor, să și le asume și să se implice în soluționarea lor. Astfel, presa locală pune în circuitul informațional materiale despre viața nemijlocită a comunităților, despre oamenii ei concreți și despre problemele reale din aceste medii, căci consumatorii de produse mediatice sunt interesați, mai întâi de toate, de ceea ce se întâmplă în proximitatea lor imediată. Ea este unica în măsură să ofere suficiente informații publicului-țintă, pentru a-l ajuta să se orienteze în realitatea în care se află, să-și satisfacă interesele și necesitățile și să-și rezolve problemele de ordin informativ cu care se confruntă. Publicațiile periodice locale abordează probleme de nivel local, chiar restrâns, vizând nevoile și interesele omului concret, iar practica demonstrează că anume aceasta este tendința cererii pe piața informațională la etapa actuală. Din aceste considerente, presa locală tinde să fie actualmente, dacă nu nouă în totalitate, cel puțin mai modernizată, cu o altă concepție și cu alte perspective în ceea ce privește informarea și situarea pe piața mediatică, apropiindu-se de statutul ziarelor naționale, în care găsești orice, pentru toate necesitățile, la scară tot mai mare (număr sporit de pagini și suplimente incluse în ediția principală, pe teme cele mai semnificative – politică, sport, economie, finanțe, publicitate etc.).

Aportul mass-mediei, în general, și al presei locale, în particular, la democratizarea societăților și la modelarea realităților social-politice, economice și culturale, contribuția ei la construirea imaginii diferitor grupuri sociale sau comunități și la schimbarea destinelor umane este pe cale să obțină, confirmare științifică, în întreaga lume. Autorii studiului *A ști pentru a trăi* susțin că experiența a arătat deja că doar prin reflectarea consecventă a realității și prin completarea permanentă a fluxului mediatic cu informații noi, din surse în care oamenii au încredere, mass-media poate reuși cu adevărat să pună noile cunoștințe (...) la îndemâna tuturor familiilor și comunităților [3, p. 98.] și să le schimbe în bine destinele.

Pentru a face față concurenței crescânde din partea audiovizualului și pentru a se menține pe piața informațională, presa tipărită și-a revizuit modalitățile de activitate și a acceptat mediul online drept suport tehnologic și platformă de diseminare a informațiilor, fenomen care a generat apariția unor noi produse mediatice – ziarele de tip online. Ziarelor on-line le sunt specifice unele caracteristici ale presei tipărite: periodicitate, universalitate, actualitate, dar li se mai adaugă încă trei însușiri: hipermedialitate (depășesc limitele impuse mijloacelor tipărite sau celor clasice), sunt digitale (pot fi prelucrate și dispersate) și sunt interactive (permit un feed-back direct). Astfel, varianta on-line este accesibilă unui public din toată lumea. Materialele on-line combină unele elemente din presa tipărită, cum ar fi cuvintele, imaginile și grafica, cu elemente din audiovizual, cum ar fi fragmentele de sunet sau videoclipurile, care necesită acuratețe, redactare și echilibru. Spre deosebire de varianta printată, site-ul poate fi actualizat, nu există termen limită, știrile de ultimă oră ajung fără întârziere la cititor.

Presa locală din Republica Moldova, alături de presa națională și audiovizual, a cunoscut o dezvoltare rapidă de la proclamarea independenței și până azi, în această ordine de idei, fiind inclusă și digitalizarea ziarelor sau trecerea la jurnalismul on-line. În prezent, acest segment de media locală exploatează din plin posibilitățile oferite de noile tehnologii informaționale. Publicațiile locale se manifestă în spațiul virtual prin site-urile oficiale și prin versiunile lor

on-line. Ele interacționează pe rețelele de socializare atât cu oamenii de rând, cât și cu factorii de decizie, cu funcționarii publici, cu diferiți actori sociali etc., încercând astfel să faciliteze relațiile dintre jurnaliști și publicul lor, urmărind totodată scopul de a se autopromova.

Pentru a clarifica locul, rolul și modul în care se manifestă ziarele tipărite locale în spațiul mediatic online, am analizat timp de șase luni de zile trei publicații locale din Republica Moldova: *Glia drochiană*, *Unghiul* și *Gazeta de Sud*. Analiza a demonstrat că, din punct de vedere cantitativ, versiunile online nu sunt similare cu cele print, primele având un număr mult mai mic de materiale. Această practică are menirea să motiveze vizitatorii site-urilor să procure, într-un final, variantele print ale publicațiilor periodice.

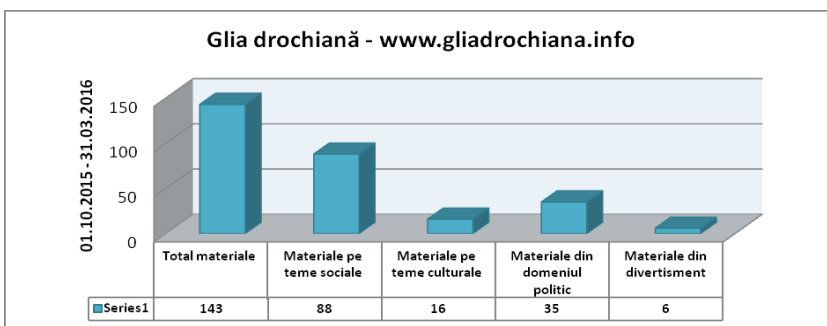
Publicații periodice locale	Materiale publicate în versiune print	Materiale publicate în versiune online
Glia drochiană	298	143
Unghiul	490	275
Gazeta de Sud	316	237

Din punct de vedere compozițional, produsul mediatic online al celor trei ziare analizate pe parcursul a șase luni se prezintă în felul următor:

- *Glia drochiană*, al cărei website este www.gliadrochiana.info, a postat 143 de materiale, dintre care: pe teme sociale – 88, pe teme culturale – 16, din domeniul politic – 35, de divertisment – 6 (Figura 1);
- *Unghiul*, al cărei website este www.unghiul.info, a pus în circulație 275 de materiale, dintre care: sociale – 197 materiale, pe teme culturale – 30, politice – 48 (Figura 2);

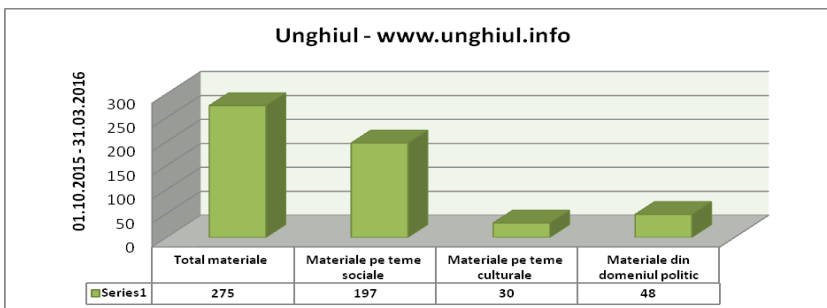
- *Gazeta de Sud*, al cărei website este www.gazetadesud.md, a publicat 237 de materiale, tematica valorificată fiind mult mai vastă decât tematica abordată de celelalte două. Cantitativ, compoziția produsului online al acestui ziar este următoarea: materiale din sfera socială – 89, din domeniul culturii – 10, din cel politic – 62, din economie – 23, de divertisment – 35, din realitatea internațională (acestea sunt din toate domeniile) – 18 (Figura 3).

Fig. 1. Diapazonul tematic al produsului online al ziarului *Glia drochiană*

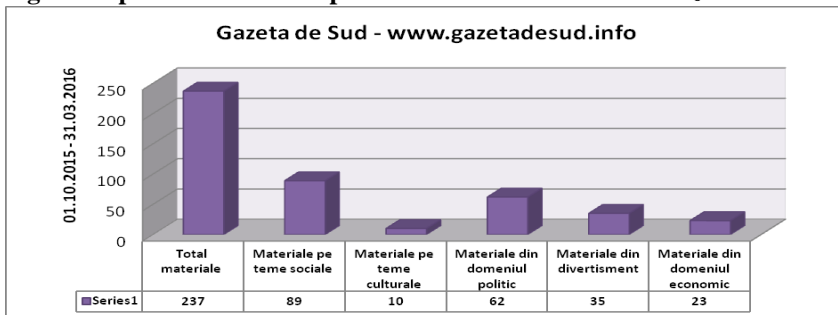
Sursa:elaborat de autor

Fig. 2. Diapazonul tematic al produsului online al ziarului *Unghiul*

Sursa:elaborat de autor

Fig. 3. Diapazonul tematic al produsului online al ziarului *Gazeta de Sud*

Sursa: elaborat de autor

Analiza produsului integrat, pus în circuitul informațional de aceste trei site-uri, scoate în evidență faptul că din numărul total de materiale – 655, pus în circuitul informațional pe parcursul a șase luni prin intermediul versiunilor on-line ale acestor publicații periodice, 57% sunt materiale pe teme sociale, 8,5% sunt materiale pe teme culturale, 22% - materiale din domeniul politic, 6,2 – divertisment și % 3,5 – materiale din domeniul economic. Acest fapt demonstrează că tematica materialelor publicate pe pagina electronică a ziarelor locale, per ansamblu, e aceeași ca și în varianta tipărită. Unica deosebire nesemnificativă rezidă volumul informației de divertisment, care în versiunile online ale ziarelor *Glia drochiană* și *Gazeta de Sud* este considerabil mai mic decât în versiunile print ale acestora publicații, iar în versiunea online a ziarului *Unghiul* divertismentul lipsește cu desăvârșire.

Punerea pe pagina web a materialelor diferă de paginația ziarului tipărit, astfel, cele mai importante evenimente sunt prezentate prin titluri și teste foarte mici, care reproduc conținutul materialului propriu-zis. Aceste informații sunt expuse sub formă de fișiere, la rubrica corespunzătoare temei, conținând data, luna, anul apariției materialului și comentariile cititorilor. Toate ziarele analizate au „text în mișcare”, fotografii, rubrici, informație utilitară (date meteo, schimb valutar, anunțuri, agenda culturală), arhiva ziarului sau articole

recente, doar locul unde sunt plasate acestea fiind diferit la fiecare ziar în parte.

De regulă, ziarele locale pun pe pagina web materiale deja publicate în varianta print, deși nu sunt rare cazurile, când jurnaliștii încercă să adapteze materialul conceput pentru presa scrisă, completându-l cu secvențe video. Jurnaliștii de la aceste ziare combină unele elemente din presa scrisă, cum ar fi cuvintele, imaginile și grafica, cu elemente din audio-vizual, cum ar fi fragmentele de sunet sau videoclipurile. Rubricile pe care le întâlnim în varianta tipărită a acestor ziare își păstrează același generic și în varianta electronică. Actualizarea versiunilor online se face doar prin intermediul știrilor.

În concluzie, în presa locală din Republica Moldova nu există încă tradiția de a realiza special materiale pentru versiunea web a publicațiilor, întrucât pe site-urile ziarelor locale, în mare parte, sunt plasate materialele din versiunea tipărită. Redacțiile ziarelor locale nu și permit să angajeze jurnaliști instruiți ce ar face texte special pentru pagina electronică a ziarului. Cu toate acestea, lucrurile se schimbă în bine, presa locală folosește tot mai intens avantajele oferite de noile tehnologii informaționale, aducând publicului informația operativ sau chiar concomitent cu desfășurarea evenimentului.

Referințe bibliografice:

1. Toacă M. Presa locală din RM: aspecte funcționale și conceptuale. În: Valori ale mass-mediei în epoca contemporană. Chiș.: CEP USM, 2016, pp.164-168.
2. Toacă M. Aspecte socio-culturale ale jurnalismului local. În: Interferențe universitare – integrare prin cercetare și inovare. Conferința științifică națională cu participare internațională, 25-26 septembrie 2012. Rezumate ale comunicărilor. Științe sociale. Chișinău: CEP USM, 2012, pp. 26-29.
3. A și pentru a trăi. Abecedarul sănătății. S.L: S.N., 1996.